

**50 URTE OSASUNA DEFENDATZEN:
GARAPENAREN SUSTRAIA ETA FRUITUA
1972-2022**

-LABURPEN EXEKUTIBOA-

1972an, mediku talde batek (denak gizonezkoak ziren, orduan ez baitzegoen medikuntza ikasten zuen emakume askorik) eta bi gizarte-langilek, Miguel Ángel Argal buru zutela, Medicusmundiren ordezkaritza bat sortu zuten Nafarroan, Ángel Echeverria buru zuten misiolari nafar batzuen eskariari erantzuteko. Haiek laguntza eskatua zieten Nafarroako elizbarrutiaren laguntzari esker Ruandan eraikitako Nembako ospitalea martxan jartzeko.

Gure urteurrena ospatu nahi dugu, eta Nafarroan eta Nafarroatik Medicusmundi gisa egindako 50 urteen balantzea aurkeztu.

Honako esteka honetan ikusgai dagoen argitalpen baten laburpena da dokumentu hau: <https://lasaludunderecho.es/50-aniversario-navarra/>

Orrialdeotan gure lorpenik garrantzitsuenak aurkituko dituzu, baita bidean ikasi dugun guztia, oraindik gairatzen ditugun erronkak eta haiek aurre egiteko modua ere.

DATU GARRANTZITSUAK

Berrogeita hamar urte asko dira, eta asko dira jarduerak ere. Beraz, bereziki esanguratsuak iruditu zaizkigun datuak besterik ez dugu emanen. Honako hauei buruzkoak dira:

Herrialdeak eta tokian tokiko erakunde aliatuak¹

medicusmundi Nafarroak munduko 38 herrialdetan garatu ditu proiektuak: Afrikako 20 herrialdetan, Latinoamerikako 15 herrialdetan eta Asiako 3tan, eta 20 urte baino gehiago eman ditu zortzi herrialdetan: 50 urte Ruandan, 36 Kongoko Errepublika Demokratikoan, 34 Bolivian, 32 Perun, 29 Guatemalan, 29 Malin, 25 Txaden eta 20 Ugandan.

KONTINENTEA	HERRIALDE KOPURUA	TOKIKO ERAKUNDE ALIATUAK
Afrika	20	47
Amerika	15	82
Asia	3	3
	38	132

Gure ekintzez baliatu diren pertsonak

17 bat milioi pertsona izan dira gure elkarteak bultzatutako ekintzaren baten hartzaile. Horietatik 7,5 milioi Latinoamerikakoak ziren, 7,4 Afrikakoak eta 2,2 Asiakoak.

KONTINENTEA	HERRIALDE-KOPURUA	BIZTANLERIA	%
Afrika	20	7 480 605	43,33
Amerika	15	7 545 403	43,70
Asia	3	2 239 487	12,97
Guztira	38	17 265 495	

50 urte hauetan 132 milioi euro inguru kudeatu ditugu, eta horietatik % 77 (102 milioi) funts publikoetatik datoz (autonomia erkidegoetako gobernuek, udalak, Nafarroako Parlamentua, Europar Batasuna, AECID, Munduko Bankua eta Funts Globala) eta % 23 (30 milioi) jatorri pribatukoak dira (bazkideen kuotak, dohaintzak, legatuak, fundazioak, enpresak, produktuen salmenta, ekitaldiak, etab.).

¹ Herrialde jakin bateko gizarte-erakundeak edo erakunde publiko edo pribatuak, gurekin batera proiektu edo lan-ildo baterako lan egiten dutenak.

Urte honetan bertan, Medicusmundi Nafarroaren boluntario gisa 150 pertsonak hartu zuten parte (90 emakume eta 60 gizon), eta Nafarroakoak % 57 izan ziren, 85 pertsona (45 emakume eta 40 gizon).

1972 eta 2022 bitartean Medicusmundi Nafarroarekin konprometitutako pertsonen datuak

	GUZTIRA	EMAKUMEAK	GIZONAK
BAZKIDEAK	1913 (44 enpresa barne)	960	909
ZUZENDARITZA BATZORDEKO KIDEAK	49	14	35
BOLUNTARIOAK	754	510	244
KONTRATATUTAKO LANGILEAK	126	71	55
ORDEZKO GIZARTE- PRESTAZIOAN	12	0	12
DAUDEN PERTSONAK LEGATARIOAK	21	15	6
RUANDARA BIDAIATU DUTEN PERTSONAK	137	84	53

MUGARRIAK ETA EKINTZA NABARMENAK

Gure historia 1972an hasi zen, Miguel Ángel Argalek Medicusmundi Espainiaren barrenean ordezkari bat sortu zuenean Nafarroan. Garai hartan, zuzendaritza-batzordea hamabi lagunek osatzen zuten, Julio Morán lehendakari eta Vicente Madoz lehendakariorde zirela. Hurrengo urtean, Julio trafikoko-istripu batean hil ondoren, Vicentek lehendakari bat hartu zuen eta 2012ra arte izan zen karguan, urte horretan Ignacio Ofizialdeguik hartu baitzuen haren lekua.

1991ko uztailan, Medicusmundi Nafarroa Espainiako erakundearen ordezkari izateari utzi zion, eta elkarte independente gisa eratu zen, 2015ean Medicusmundi Aragoirekin eta Medicusmundi Madridekin bat egitea erabaki zuen arte. Horrela sortu zen Medicusmundi NAM (Nafarroa-Aragoi-Madril), eta ordutik Dori Iriarte soziologo nafarra du lehendakari.

1979ra arte, Medicusmundi Nafarroa boluntarioekin bakarrik jardun zuen. Baina lan-bolumena hain zen handia, non urte hartan bertan pertsona bat kontratatu behar izan baitzen. Ordutik aurrera, beste askori eman diegu lana. Adibidez, 1992an komunikazio-postua sortu genuen, 1996an garapenerako hezkuntzako eta 2003an boluntarioaren kudeaketako eta sustapeneko.

Gure elkartearen lanak sari garrantzitsuak jaso ditu, hala nola Nafarroako Urrezko Domina (1995).

Ekintza nabarmenak

Oso garrantzitsua den eredu batetik hasiko gara, inpaktu eta aitorten handiena izan baitu: Osasun Eredu Barneratzailea (MIS), Guatemalako landa-eremu indigenetan hasi genuen joan den mendearen amaieran, eta, azkenean, Perun, Bolivian eta El Salvadorren garatu da, tokian tokiko testuingurura egokituta.

MISa arreta-eredu berritzaile bat izan zen, landa-eremu indigenetan osasun-sistemaren lehen maila indartzeko helburua duena, betiere haren eraldaketa eta indartzea sustatuz.

MIS benetan berritzailea izan zen, eta Guatemalako, Peruko, Boliviako eta El Salvadorreko errealitatera egokitutako inplementazioari esker, Medicusmundik Osasuneko Erakunde Salbuetsiaren Saria jaso zuen 2014an, Carlos Slim Fundazioak emana, eta 2016an, berriz, OMEren Sasakawa saria.

Afrikari dagokionez, Kongoko Errepublika Demokratikoan, Txaden, Ugandan eta Ruandan Osasun Barrutiak (osasun-arloen lurralde-banaketak, osasun-arretaren maila desberdinak koordinatzeko erreferentzia-esparrua) martxan jartzeko eta indartzeko egin dugun lana azpimarratu behar dugu, azpiegiturak eta ekipamenduak hobetu baititugu, bai eta osasun-arloko langileei aholku teknikoa eta prestakuntza eman ere.

Bizi-baldintzen hobekuntza eta osasun-arretarako sarbide ekonomikoa erraztea ardatz dituen lan-ildoari dagokionez, aipatzekoak dira Malin eta LDEn osasun-mutualitateen kudeaketa abian jartzeko eta hobetzeko babestu ditugun proiektuak, bai eta nutrizioa eta diru-sarrerak hobetzeko landa-garapeneko proiektuak ere.

Garrantzitsuak izan dira, halaber, etxebizitzak leku osasungarri bihurtzera, edateko ura eskuratzea erraztera eta Afrikako eta Latinoamerikako hainbat herrialdetan ingurumen-saneamendua hobetzera bideratu ditugun ekintzak.

Gure osasun-lana Afrikako eta Latinoamerikako herrialdeetan zentratuta egon den arren, Nafarroan ere jarduera garrantzitsuak egin ditugu.

Medicus Joven-Gizarte Ekintzako Taldeak (GAS)

Orain arte, 536 gaztek hartu dute parte sortutako talderen batean, eta 14 eta 16 urte bitarteko 4.000 gaztek hartu dute parte talde horiek sustatzeko saioetan.

GASez gain, nabarmendu nahi dugu Medicus Gaztea lan-ildoaren barrenean 2.200 pertsona inguru trebatu direla ETL Urtxintxarekin koordinatuta eman ditugun aisialdiko elkarteetako begirale eta zuzendarientzako 123 prestakuntza-ikastaroetako batean.

IKASKUNTZAK

Munduan osasunaren alde lan eginda, bost hamarkadatan ikaskuntza asko izan ditugu, eta are gehiago gurea bezalako erakunde batean. Zer egiten ari garen, zer emaitza lortzen ari garen eta nola jarrai dezakegun aztertzen ari gara erakundearen, eta hori sakonki egin dugu gure historian zehar.

Jarraian, identifikatu ditugun ikaskuntza nagusien laburpena jasoko dugu, lan-ildoan arabera multzokatuta:

1. Osasunaren kontzeptuari eta hura hobetzeko moduari buruz
2. Lankidetzaren ikuspegiari buruz
3. Gure elkarteari buruz

OSASUNAREN KONTZEPTUA eta HURA NOLA HOBETU

- Osasunaz gozatzea oinarritzko giza eskubide unibertsala da, eta Estatuaren erantzukizuna da eskubide hori bermatzea.
- Oso baliotsua da Estatu indartzeko lan-ildoak garatzea, Estatu baita politika publikoen eta osasunaren arloko eragile iraunkor bakarra. Osasun-sistema eraldatzeko lan egin behar da, eskuragarria eta barneratzailea izan dadin eta kalitatea eta berotasuna eskaini ditzan.
- Lehen mailako arreta da herritarren osasuna hobetzeko estrategiarik hoberena, eta osasun-sistema publiko guztietan indartu behar da. Pertsona bakoitzari arreta sanitarioaren jarraitutasuna bermatu behar da arreta-maila desberdinetan (lehen mailakoa, espezialitatekoa eta ospitalekoa): hori da osasun-arretaren sareen ikuspegi deitzen duguna.
- Edozein estatuk eskaintzen duen osasun-arretaren ereduak osasun-estaldura unibertsala bermatu behar du, eta arreta integrala eta barneratzailea eskaini. Osasun-arretaren eredu integral bat landu behar du behar litzateke, pertsonen alderdi fisikoa, mentala eta espirituala barne hartuta, eta osasunaren determinatzaile sozialei begiratuz. Horretarako, ezinbestekoa da populazio-kupoekin lan egitea arreta-talde bakoitzarentzat.
- Ezinbestekoa da osasuna adiera zabalean ulertzea, osasunaren determinatzaile guztiak kontuan hartuta. Osasunak politika guztietan egon behar du. Osasuna sektore guztietatik heldu behar zaio. Osasuna ez da lortzen osasun-zerbitzuak edukitze hutsarekin. Osasun-taldeek diziplina anitzekoak izan behar dute, eta osasun-zainketa integralak kalitatez eta berotasunez emateko gai izan behar dute.
- Erakunde sanitario soila izatearen eta hitzaren zentzurik zabalenean osasun-erakunde izatearen arteko desberdintasuna ulertzea oso garrantzitsua da. Osasunaren determinatzaile sozial eta ekonomikoak landu behar dira (askotan mugak gainditzen dituzte).
- Gizartearen parte-hartzea ezinbestekoa da herrien osasuna posible eta iraunkorra izan dadin. Parte-hartze horren barrenean sartzen dira agintari hautetsiak, agintari komunalak, komunitateko gizarte-erakundeak, osasun-sustatzaileak, terapeuta tradizionalak eta herritarrak oro har. Gizartearen parte-hartzea eta herritarren inplikazioa erraztu behar dira osasunaren zaintzan eta defentsan.

LANKIDETZA-IKUSPEGIA

- Lankidetzan aritzea elkarrekintzan aritzea da, elkarrekin lan egitea, ez «laguntzea». Nahitaezkoa da herrialdeen artean lan egitea, erakundeen artean, pertsonen artean modu koordinatuan, maila berean, aurrera egitea eta elkarrekin ikasteko aukera ematen baitu. Lankidetzaren bilakaera funtsezkoa izan da, hasierako eredu paternalista eta asistentzialista batetik tokiko erakundeak indartzea eta dauden jakintzak errespetatzea sustatzen duen eredu batera igaroz. Funtsezkoa da herrialdeetako erakundeek eta erakundeek beren beharrak identifikatzeko duten zeregina.
- Pazientziaz egindako lanaren garrantzi handia, epe ertain eta luzera, etengabeko autoebaluazioarekin, arriskuak hartuz eta testuinguru zailtan eta korrontearen aurka lan egitea onartuz.
- Lankidetzaproiektuak herrialde edo eremu jakin bateko garapen-prozesuen zati bat baino ez dira. Proiektuen inpaktua eragile eta sektore ugari biltzen dituzten ekintzen arabera da.
- Proiektuak gauzatzean partaidetza-metodologiak erabiltzeak tokiko biztanleriaren ahalduzkoa errazten du. Erakundeetako teknikariek prozesuen bideratzaile izan behar dute. Benetako emaitzak lortu nahi baditugu, beharrezkoa da tokiko biztanleen sinesmenak errespetatzea eta tokian bertan ezarriko diren ekintzak planifikatzen diren unetik elkarrekin lan egitea.
- Ezinbestekoa da gure inguru hurbilean lan egitea, hirugarren herrialdeetan artatzen ditugun arazoaren kausak konpontzeko egiturazko aldaketak lortzeko, nahiz eta aldaketa sozialak sortzea prozesu luze eta korapilatsua izan. Lankidetzaproiektuak ez dira aski. Hori dela eta, oso garrantzitsua da tokitik hezkuntza, sentsibilizazio eta eragin politikoko jarduerekin lan egitea eraldaketa soziala lortzeko. Beharrezkoa da gizarte zibila aktibatzeke eta antolatzeke bideak sustatzea eta erraztea.
- Talde-lanaren eta sare-lanaren garrantzia. Funtsezkoa da ikaskuntzak eta ideiak partekatzeke sareak sortzea eta proposamen bateratuak garatzea.

GURE ELKARTEA

- Egokitzeko, eboluzionatzeko, eraldatzeko eta berritzeko premia, tokiko, nazio eta nazioarteko testuinguru aldakorretara egokitzeko. Eta hori egitea, gure elkartearen misioa, printzipioak eta balioak eta koherentzia bistatik galdu gabe. Lankidetzak etengabeko aldaketa-iturri izan behar du, ideia eta erronka berriekin. Egoera berriak eraikitzeke gaitasuna garatu behar da, ekintzak eta neurriak aurreikusteko, hau da, gure erresilientzia garatzeko.
- Gure elkartean hainbat modutan parte hartzeke bideak irekiak izatearen garrantzia, bereziki boluntarioen bidez. Horretarako, gure ekintzen diseinuan, gauzatzean eta ebaluazioan inplikatzeko sustatu eta erraztu behar da.
- Tokian bertan egiten dugun lana lehen pertsonen erakustearen garrantzia, boluntarioen bidez edo Afrikako eta Latinoamerikako gure proiektuetara sentsibilizazio-bidaiak eginez. Horri esker, hurbiletik ezagutu eta uler daiteke lankidetzaren beharra eta egiturazko aldaketak sortzeke premia, beharrezkoa izateari utz diezaion.
- Profesionaltasunez, eraginkortasunez, kalitatez eta berotasunez lan egiteke baldintza. Elkarte osatzen duten pertsonak zaintzearen balioa ulertzea. Kalitateke lana bilatzea, berotasuna galdu gabe ordezkartzeko, erakunde aliatueke, tokiko biztanleekiko, talde teknikoekiko, boluntarioekiko eta abarrekiko tratuan.

ERRONKAK

Atal honetan, gure ustez nagusi diren erronkak jarriko ditugu: nazioarteko lankidetzaren bidez biztanleriaren osasuna hobetu nahi duen edozein erakunderenak.

Erronka asko daude, mundu osoan dauden osasun-arazoak direla-eta, eta dokumentu honen helburua ez da arazo horien guztien azterketa sakona egitea. Baina komenigarria iruditu zaigu gure ustez garrantzitsuenak diren erronkak ikusaraztea, kontuan hartuta zertan dihardugun eta zertan jarraituko dugu beharrezkoa den bitartean.

Lehenbiziko atalean, munduko osasun-egoerarekin eta osasun-sistemekin lotutako erronkei buruz hitz egingen dugu. Jarraian, berriz, oro har lankidetzarekin eta, bereziki, osasun-lankidetzarekin lotutako erronkei buruz. Azkenik, atal labur bat eskaintzen diogu Nafarroako erronka espezifikoaren identifikazioari.

ERRONKEN AURKIBIDEA

1. OSASUNA

- Osasun-estaldura unibertsala bermatzea, kalitatezko arreta integral eta barneratzailearekin.
- Osasun-sistema publikoak indartzea, bereziki lehen mailako arreta eta osasun publikoa.
- Lan-baldintza duinak dituzten osasun-langileak bermatzea.
- Osasun digitalaren aldeko apustua egitea, informazio-sistema erabilgarri eta eraginkor batzuen bidez.
- One Health ikuspegia aplikatzea (osasun bakarra).
- Osasun-ikuspegi globaletik lan egitea.
- Osasunaren arloko gobernantza indartzea.
- Osasunerako behar den finantzaketa ziurtatzea.

2. NAZIOARTEKO LANKIDETZA

- 2030 Agenda betetzea.
- Lankidetzaren sistema modernizatzea lankidetzaren eraldatzailea lortzeko.
- Lankidetzaren feminizarantz aurrera egitea.
- Garapenerako Laguntza Ofiziala indartzea eta finantzaketa-mekanismo berriak hedatzea.
- Sarean eta eragile berriekin koordinatuta lan egitea.
- Eredu ekonomiko bidezkoagoa eta iraunkorragoa defendatzea.
- Herritartasun kritiko eta konprometitua sustatzea.

3. NAFARROA

- Garapenerako Laguntza Ofiziala indartzea Nafarroan.
- Lankidetzaren eraginkorragoa lortzeko tresna berriak garatzea.
- Nafarroako osasun-lankidetzaren espezifikotasuna sustatzea.
- Herritartasun Globalerako Hezkuntzaren oinarriak berritzea.
- Lankidetzaren deszentralizatuaren rola birdefinitzen parte hartzea.
- Nafarroan osasunerako eta osasun publikorako eskubidea aktiboki defendatzea.

OSASUNA HOBETZEKO GURE BIDEA

50 urtez etengabe lanean aritu garen arren, osasunaz gozatu ezin dutenei hurbiltzeko, zoritxarrez, oraindik asko dago egiteko. Nahiago nuke horrela ez balitz, baina, ikusi dugun bezala, erronkak asko dira oraindik.

2021ean Medicusmundi NAMEk gure azken plan estrategikoa onartu zuen, lau urteko iraupenarekin (2021-2024). Plan horretan, osasunaren eta osasun-lankidetzaren esparruan identifikatutako erronka batzuei erantzuteko estrategiak eta jarduera-ildo nagusiak zehaztu genituen. Jarduera hori lortzen ditugun baliabideen arabera gauzatuko dugu, eta 50 urte hauetako ikaskuntzak hartzen ditu abiapuntutzat.

Jarraian, datozen urteetan gure misioa betetzen jarraitzeko garatuko ditugun lan-ildoak laburbilduko ditugu, eta, aldi berean, gure bereizgarri diren printzipioak eta balioak errespetatuko ditugu. Amaieran, erakunde gisa gaur egun aurrean ditugun erronka nagusien laburpen bat dugu jarria.

OSASUNA

Pertsona guztien osasunerako eskubidea defendatzea, hau da, bizi-baldintza osasungarriak izateko eskubidea eta kalitatezko osasun-arreta beroa jasotzeko eskubidea, geografikoki, kulturalki eta ekonomikoki irisgarria, behar denean.

Horretarako, hainbat ekintza garatuko ditugu:

- Osasun-sistema publikoak indartzea, bereziki lehen mailako arreta eta osasun publikoa, barneratzaileak, irisgarriak, kalitatezkoak eta beroak izan daitezen, eta lehenetsia emanaz bazterkeria, injustizia eta pobrezia egoeran dauden eremu eta populazioei.
- Esku hartzeko eremuen garapen integralean parte hartzea, osasunaren baldintzatzaileen ikuspegitik, bizi-baldintzak hobetzeko.
- Espanian osasunerako eta osasun publikorako eskubidea aktiboki defendatzea (batez ere Nafarroan, Aragoi eta Madrilan).
- Diziplina soziosanitarioetako profesionalen eta ikasleen osasunaren eta osasun-lankidetzaren arloko gaien buruzko prestakuntza eta sentsibilizazioa bultzatzea.

ERALDAKETA SOZIALA

«Mundu justuago bat lortzeko antolatzeko, hausnartzeko eta inplikatzeko gai izanen den herritartasun aktiboa sustatzea, gazteen aldeko apustua eginez, gizarte-aldaketaren eragile nagusietako bat baita Medicus Gaztearen eta Gizarte Ekintzako Taldeen (GAS) bidez».

«Gizartea eraldatzeko eta aldatzeko komunikatzea, egungo garapen-ereduaren azterketa bultzatuz eta osasunerako eskubideaz baliatzean dauden injustiziak, horren arrazoiak eta horiek ezabatzeko zer egin daitekeen ezagutaraziz».

«Eredu ekonomiko eta sozial bidezkoagoa defendatzea, kontsumo jasangarriko eta etikoko eredu bat sustatzen duten ekimenak babestuz».

«Garapenerako lankidetzaren politika publiko gisa defendatzea, GGKEen koordinakundeetan eta lankidetzaren kontseiluetan aktiboki parte hartuz.

ANTOLAKETA INDARTZEA

«Gure elkartearen indartzea eta gaztetzea, kudeaketa parte-hartzailea, eraginkorra, kalitatezkoa eta gardena ziurtatuz.

«Agenda publikoan eta komunikatiboan gure presentzia eta ikusgaitasuna areagotzea, irudi propioa eta berezia finkatuz. Gizarteko gainerako kideekin dugun komunikazioa indartzea, bereziki, gure lanaren eragin soziala ezagutaraziz eta nola lagundu daitekeen azalduz.

«Aurreikusitako ekintzak garatzeko baliabide ekonomikoak eta materialak bermatzen saiatzea». «Erreferentzia izatea enpresentzat, eta aliantzak bilatzea balioak eta ikuspegia partekatzen dituztenekin, indarguneak indartuz».

«Elkartearen osatzen duen giza kapitala balioestea eta zaintzea, bai Espainian, bai beste herrialde batzuetan ere».

ANTOLAKUNTZAKO ERRONKA ESPEZIFIKOAK

Indarrean dagoen plan estrategikoak (2021-2024), aurreko puntuetan laburbildutakoak, jarraitu beharreko bidea markatzen digun arren, une honetan nabarmendu nahi ditugun antolaketa-erronka kritiko batzuk identifikatzen ditugu.

- Testuinguru-aldaketetara egokitzea, gure misioari, ikuspegiari, printzipioei eta balioei etsiz, betiere koherentziaz jokatzuz.
- Ekintzetarako finantzaketa eta elkartearen iraunkortasuna bermatzea, diru-sarrera pribatuak eta finantzaketa publikoa areagotuz eta dibertsifikatuz. Antolakundearen, gainera, iraunkorra izan dadin egituratuz.
- Gure gizarte-oinarria berritzea, zabaltzea eta indartzea, boluntarioen eginkizuna indartuz, gazteei bereziki irekiz eta herritartasun kritiko eta aktiboa sortuz.
- Agenda publikoan eta komunikatiboan gure presentzia eta ikusgaitasuna handitzea, hurbiltasunez, argitasunez eta gardentasunez informatuz, gure lanaren aldeko herri-babesa areagotzeko eta legitimitatea irabazteko.
- Ikuspegi feminista txertatzea, bai antolaketa-kulturan, bai proiektu guztietan, emakumeek aldatetaren eragile gisa duten parte-hartzea eta lidergoaren areagotuz.
- Sareko erakunde bat eraikitzea, ildo estrategikoak definituz gure ordezkariarekin eta erakunde aliatuekin batera; beste erakunde eta instituzio batzuekin ikaskuntzak partekatuz; eta gure lan-ildoaren arteko koordinazioa areagotuz (osasuna - Eraldaketa - Elkartearen garapena).

Aipatutako pertsona eta erakunde horiek guztiak gure elkartearen kide izan direlako gara gaur egun garena.

ESKERRIK ASKO!